

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.10.1982, sp. zn. 4 Tz 26/82, ECLI:CZ:NS:1982:4.TZ.26.1982.1

Číslo: 40/1983

Právní věta: Ustanovení § 5 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. je vůči ustanovení § 124 tr. zák. ustanovením subsidiárním. Jednočinný souběh trestného činu porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. s přečinem proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou podle § 5 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. je proto vyloučen. Při trestném činu porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 tr. zák. zboží, které pachatel nepřihlásil k celnímu řízení v úmyslu vyhnout se zaplacení cla, tedy v zjištěném úmyslu, je třeba zpravidla prohlásit za propadlé podle § 55 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.10.1982

Spisová značka: 4 Tz 26/82

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou, Přečin proti zájmům socialistické společnosti, Trest propadnutí věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 55
§ 124
§ 124 odst. 1 150/1969 Sb. § 5 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/1983 sb. rozh.

Ustanovení § 5 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. je vůči ustanovení § 124 tr. zák. ustanovením subsidiárním. Jednočinný souběh trestného činu porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. s přečinem proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou podle § 5 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. je proto vyloučen.

Při trestném činu porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 tr. zák. zboží, které pachatel nepřihlásil k celnímu řízení v úmyslu vyhnout se zaplacení cla, tedy v zjištěném úmyslu, je třeba zpravidla prohlásit za propadlé podle § 55 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 22. 10. 1982 sp. zn. [4 Tz 26/82.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek okresního soudu v Teplicích ze dne 7. prosince 1981 sp. zn. 3 T 197/81 ve výroku o trestu ohledně obviněných J. H. a J. Ch., dále zrušil ohledně těchto obviněných usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem z 1. dubna 1982 sp. zn. 4 To 34/82 a ve věci sám rozhodl tak, že obviněným J. H. a J. Ch. uložil peněžité tresty každému ve výměře 5000 Kčs s náhradním trestem odnětí svobody u každého v trvání šesti týdnů a dále jim uložil podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. trest propadnutí věci, a to každému hudební skříně sestávající z VF přijímače včetně NF zesilovače pod označením SA-10 HB, RP 10, magnetofonu v kazetovém provedení pod označením RP 10 HB, reproskříně SY 10 HW a skříně pro panelové uspořádání jednotlivých komponentů pod označením 10 HW.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Teplicích ze 7. 12. 1981 sp. zn. 3 T 197/81 byli obvinění J. H. a J. Ch. uznáni vinnými trestným činem porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. Tohoto trestného činu se podle výroku rozsudku dopustili tím, že dne 2. 9. 1981 na hraničním přechodu Cínovec s úmyslem vyhnout se zaplacení cla neuvedli do svých celních prohlášení a ani na výzvu celního orgánu dodatečně nepřihlásili k celnímu řízení elektrotechnické zboží dovážené ze Švédska, jehož hodnota činila u J. H. 11 000 Kčs a J. Ch. rovněž 11 000 Kčs. Za to byli odsouzeni k peněžitým trestům, a to J. H. a J. Ch. každý ve výměře 5000 Kčs. Pro případ, že by výkon těchto trestů mohl být zmařen, byl u každého podle § 54 odst. 3 tr. zák. uložen náhradní trest odnětí svobody v trvání tří měsíců.

Proti tomuto rozsudku podal okresní prokurátor odvolání, v němž se domáhal toho, aby obviněným byl uložen vedle peněžitého trestu též trest propadnutí věci. Usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem z 1. 4. 1982 sp. zn. 4 To 34/82 bylo toto odvolání podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Generální prokurátor ČSR podal proti uvedenému usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona a navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením byl v části týkající se obviněných J. H. a J. Ch. v jejich prospěch porušen zákon v ustanovení § 256 tr. ř. a § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 tr. zák., aby toto usnesení v naznačené části zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo vytknuto, že okresní soud pochybil, když obviněným J. H. a J. Ch. neuložil vedle trestu peněžitého též trest propadnutí pašovaného zboží, bez něhož je uložený trest peněžitý ve zřejmém rozporu s účelem trestu.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 2 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení v části týkající se obviněných J. H. a J. Ch., jichž se stížnost pro porušení zákona dotýká, jakož i řízení, jež této části napadeného usnesení předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Okresní soud na podkladě řádně provedeného dokazování správně zjistil, že obvinění J. H. a J. Ch. si při zájezdu hokejového mužstva koupili ve Švédsku každý pro sebe hudební skřín v panelovém provedení včetně dřevěného stojanu a reproskříní skládající se z jednotlivých celků uvedených výše ve výroku tohoto rozsudku. Toto elektrotechnické zařízení, které podle znaleckého posudku mělo hodnotu 11 000 Kčs, obvinění při návratu do Československa v úmyslu vyhnout se povinnosti zaplatit clo ukryli v zadní části autobusu pod hokejovou výstrojí a neuvedli je do celního a devizového prohlášení a ani je dodatečně na výzvu celního orgánu nepřihlásili k celnímu řízení. Tímto jednáním obvinění porušili jednak ustanovení § 33 zák. č. 44/1974 Sb., podle něhož jsou osoby, které dopravují zboží přes státní hranice, povinny pohraniční celníci zboží přihlásit a předložit spolu s doklady vztahujícími se na dovoz zboží, a jednak i ustanovení § 67 odst. 1 téhož zákona, podle něhož účastník celního řízení je povinen předložit zboží k celnímu řízení, podat potřebná vysvětlení a připravit zboží k celní prohlídce.

Tento skutkový stav okresní soud vzhledem k tomu, že jednáním obviněných došlo k porušení zákazu dovozu zboží v hodnotě přesahující částku kolem 8000 Kčs, považovanou praxí za ohrožení obecného zájmu značnou měrou, posoudil po stránce právní jako trestný čin porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák.

Okresní soud také zjistil, že obvinění zatajením dováženého elektrotechnického zboží zkrátili clo. Podle odborného vyjádření Celnice v Ústí nad Labem zkrátil obviněný J. H. clo o částku 3000 Kčs a obviněný J. Ch. o částku 2850 Kčs. Podle současné judikatury posoudí se skutek spočívající ve zkrácení cla, k němuž došlo proto, že pachatel nepředložil k celní kontrole dovážené zboží v hodnotě nejméně kolem 8000 Kčs vedle porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák., v jednočinném souběhu též jako trestný čin zkrácení daně podle § 148 odst. 1 tr. zák. jen za předpokladu, že clo bylo uvedeným jednáním zkráceno o částku nejméně 4000 Kčs. Pokud výše zkráceného cla nedosahuje částky 4000 Kčs, posoudí se skutek v tomto případě jen jako trestný čin porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák. Jednočinný souběh tohoto trestného činu s přečinem proti zájmům socialistické společnosti v oblasti styku s cizinou podle § 5 písm. a) zák. o přečinech, jímž lze podle současné judikatury postihnout zkrácení cla o částku nedosahující 4000 Kčs v případě, že hodnota zatajeného zboží činí méně než kolem 8000 Kčs a pachatel získá zkrácením cla majetkový prospěch nikoli nepatrný, v tomto případě nepřichází v úvahu. V tomto směru třeba uvážit, že přečinem podle § 5 písm. a) zák. o přečinech i trestným činem podle § 124 tr. zák. je chráněn monopol zahraničního obchodu, tedy stejný společenský zájem, a rovněž tak jsou v podstatě shodná i jednání postihovaná těmito zákonnými ustanoveními. Rozdíl mezi nimi je jen ve stupni nebezpečnosti činu pro společnost, který je určován především hodnotou zatajeného zboží. Ustanovení § 5 písm. a) zák. o přečinech je tedy vůči ustanovení § 124 tr. zák. ustanovením subsidiárním, jehož lze použít jen, pokud vzhledem ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nepůjde o trestný čin (§ 1 odst. 1 zák. o přečinech).

Okresní soud tedy skutek obviněných J. H. a J. Ch. včetně toho, že zatajením dováženého zboží zkrátili clo o výše uvedenou částku, která u žádného z nich nedosahuje 4000 Kčs, posoudil správně jen jako trestný čin porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1 tr. zák.

Zákon však byl porušen ve výroku o trestu. Okresní soud sice správně zhodnotil jím zjištěné předpoklady důležité pro stanovení druhu trestu a jeho výměry, když obviněným J. H. a J. Ch. uložil jako trest samostatný peněžitý trest každému ve výměře 5000 Kčs, avšak pochybil, jestliže těmto obviněným vedle tohoto peněžitého trestu neuložil jako další trest propadnutí věci, pro jehož uložení byly splněny podmínky stanovené v § 55 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zák. V tomto směru okresní soud nevzal v úvahu, že obvinění se dopustili trestné činnosti proto, aby se vyhnuli zaplacení cla z dováženého zboží, tedy jednali s cílem získat majetkový prospěch. Touto skutečností je vzhledem k tomu, že získání majetkového prospěchu není znakem základní skutkové podstaty trestného činu podle § 124 tr. zák., podstatně zvyšován stupeň nebezpečnosti tohoto trestného činu pro společnost. Proto bylo na místě postihnout obviněné vedle samostatně uloženého peněžitého trestu též trestem propadnutí věci záležejícím v propadnutí zboží, které při dovozu zatajili. Bez tohoto dalšího trestu je peněžitý trest uložený okresním soudem obviněným J. H. a J. Ch. ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost.

Krajský soud v Ústí nad Labem, jehož povinností jako soudu odvolacího bylo přezkoumat zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku okresního soudu, proti nimž mohl okresní prokurátor podat odvolání (§ 254 odst. 1 tr. ř.), vytýkané pochybení ve výroku o trestu v rozsudku okresního soudu neodstranil a naopak se s ním ztotožnil, když odvolání okresního prokurátora, který se domáhal toho, aby obviněným J. H. a J. Ch. byl jako další trest uložen trest propadnutí věci, jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítl. Tím krajský soud porušil zákon v ustanovení § 256 tr. ř. ve prospěch obviněných J. H. a J. Ch.